

Posudek na doktorskou disertační práci PhDr. Heleny Hasilové *Nácvik ústního a písemného referátu na české vysoké škole v česko-německém inerkulturním prostředí*

Doktorská disertační práce se zabývá tématem, které je v dnešní době při výuce cizího jazyka na vysoké škole velmi důležité. Práce je velmi obsáhlá. Zahrnuje 144 stran vlastního textu, 6 stran převážně cizojazyčné literatury a velké množství příloh, z nichž větší část tvoří tabulkové a grafické zpracování vlastního výzkumu.

Práce se velmi nenásilně a logicky člení v zásadě do čtyř částí.

První část (kap. 4) představuje teoretická, převážně lingvistická, východiska zvoleného tématu. Autorka zde vychází z teorie komunikace a teorie textu a z nich vyvozuje definici referátu a jeho obecné vlastnosti. Zabývá se funkčními styly. Rozebírá základní charakteristiky německého odborného stylu a poukazuje na jeho odlišnosti od odborného stylu českého.

Druhá část je zaměřena hlavně na didaktickou problematiku. (kap. 5, 6, 7). Zde se zabývá didaktikou hlavně odborného ústního a písemného projevu, motivací k práci na písemném i ústním referátu a vyučovací situaci, přičemž s přehledem využívá, stejně jako v části první, jak českou tak i německou relevantní literaturu.

Z této části pak autorka nenásilně přechází do části třetí (kap. 8, 9), kde se věnuje poznatkům vycházejících z jejich vlastních zkušeností a z cíleného výzkumu.

Dr. Hasilová ve výzkumu využila 231 studentských produktů, písemných i ústních, ze svých kurzů Forem odborné jazykové komunikace na FF UK, přičemž 117 z nich vzniklo bez předcházejícího odborného poučení o specifikách těchto útvarů v německém jazykovém prostředí. Této skutečnosti pak využila pro srovnání a tím zjištění významu tohoto poučení pro zkvalitnění konečného produktu.

Toto srovnání je jistě velmi zajímavé, ale řada zjištěných skutečností napovídá, že studenti často neumí správně vytvořit referát ani v češtině. Vždyť např. formální úprava, stanovení cíle, členění textu, uvedení informačních zdrojů, psaní bibliografických údajů, vyjádření vlastního názoru autora či způsob přednesu a využití příslušné techniky u ústní formy by měly být sledovány u těchto útvarů i v českém provedení.

Poslední část je pak věnována aplikaci získaných poznatků ve formě návrhu způsobu pozitivního ovlivňování produktivních jazykových dovedností u českých vysokoškolských studentů, zaměřených na písemný a ústní odborný projev v německém jazyce.

Disertační práce H. Hasilové je přínosná hlavně pro praxi. Proto ji **doporučuji k publikování**, a to zvláště její didakticko-aplikační část. Pro tyto účely dávám autorce k úvaze, zda by nebylo vhodné, poslední kapitolu uvést kratšími, z hlediska dotčené problematiky hutnými, odbornými texty z různých oborů a z nich pak vyvodit příslušná doporučení. Stejně tak by mohla autorka vytvořit sérii vzorových cvičení pro nácvik jednotlivých prvků ústního referátu.

Výběr takovýchto textů, resp. cvičení, by byl jistě dosti obtížný, jsem však přesvědčena, že svým zaměřením na české vysokoškolské prostředí by se takováto publikace stala vítanou oporou pro naše vysokoškolské učitele německého jazyka.

Předložená disertační práce PhDr. H. Hasilové splňuje všechny požadavky kladené na tento typ práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Miroslava Váňová, CSc.